

Izjava

Izjava 05/2021 o aktu o upravljanju podatkov glede na razvoj zakonodaje

Sprejeta 19. maja 2021

Evropski odbor za varstvo podatkov je sprejel naslednjo izjavo:

Evropski nadzornik za varstvo podatkov in Evropski odbor za varstvo podatkov sta 9. marca 2021 sprejela skupno mnenje o predlogu akta o upravljanju podatkov¹, ki je bilo 16. marca 2021 na predstavitvi v odboru LIBE predloženo tudi Evropskemu parlamentu².

Evropski odbor za varstvo podatkov natančno spremlja delo sozakonodajalcev pri tej pomembni zakonodajni pobudi, ki, naj spomnimo, vsebuje določbe o obdelavi podatkov, vključno z osebnimi podatki, v okviru ponovne uporabe podatkov, ki jih hranijo organi javnega sektorja, „storitev souporabe podatkov“ (ki bi vključevale tudi tako imenovane posrednike za podatke) in obdelave podatkov (vključno z osebnimi podatki o zdravju), ki jo opravijo organizacije za „podatkovni altruizem“.

Akt o upravljanju podatkov bo resno vplival na pravice in svoboščine posameznikov in civilne družbe kot celote po vsej EU. V večini primerov bi bila obdelava osebnih podatkov dejansko osnovna dejavnost navedenih subjektov³, ter tako na temeljni pravici do zasebnosti in varstva podatkov iz členov 7 in 8 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah in člena 16 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU). Ti pravici sta najpomembnejši izraz vrednot Evropske unije.

Brez zanesljivih zaščitnih ukrepov za varstvo podatkov obstaja tveganje, da digitalno gospodarstvo (in zaupanje vanj) ne bi bilo trajnostno. Z drugimi besedami, ponovna uporaba, souporaba in razpoložljivost podatkov lahko prinesejo koristi, pa tudi različne vrste tveganja škode za zadevne

¹ Evropski odbor za varstvo podatkov-Evropski nadzornik za varstvo podatkov Skupno mnenje 03/2021 o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o evropskem upravljanju podatkov (akt o upravljanju podatkov), ki je na voljo na spletnem naslovu: [Evropski odbor za varstvo podatkov-Evropski nadzornik za varstvo podatkov Skupno mnenje o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o evropskem upravljanju podatkov \(akt o upravljanju podatkov\) | Evropski nadzornik za varstvo podatkov \(europa.eu\)](#)

² Osnutek dnevnega reda predstavitve je na voljo [tukaj](#).

³ Če ni izključna dejavnost, na primer pri ponudnikih storitev souporabe podatkov iz točke (b) člena 9 akta o upravljanju podatkov, ki se nanašajo izključno na osebne podatke.

osebe in družbo kot celoto, saj vplivajo na posameznike z ekonomskega, političnega in socialnega vidika⁴.

Za obravnavanje in zmanjšanje teh tveganj ter za krepitev zaupanja posameznikov je treba izvajati načela in zaščitne ukrepe za varstvo podatkov vse od zasnove obdelave podatkov, zlasti če se obdelava nanaša na osebne podatke, ki niso bili pridobljeni neposredno od zadevne fizične osebe oziroma posameznika. Poleg tega mora biti akt o upravljanju podatkov v skladu s Splošno uredbo o varstvu podatkov ter drugim pravom Unije in nacionalnim pravom, zlasti z direktivo o odprtih podatkih⁵, da se tako upošteva krovno načelo spoštovanja pravne države in zagotavlja pravna varnost javnim upravam, pravnim osebam in zadevnim posameznikom.

V obrazložitvenem memorandumu akta o upravljanju podatkov je navedeno, da je „*prepletanje z zakonodajo o osebnih podatkih še posebej pomembno. S Splošno uredbo o varstvu podatkov ter direktivo o zasebnosti in elektronskih komunikacijah je EU vzpostavila trden in zaupanja vreden pravni okvir za varstvo osebnih podatkov ter določila svetovni standard.*“⁶

Zagotovitev skladnosti med aktom o upravljanju podatkov in pravnim redom EU na področju varstva podatkov

Kot je poudarjeno v skupnem mnenju, **akt o upravljanju podatkov vključuje več pomembnih neskladnosti s Splošno uredbo o varstvu podatkov, ne glede na uvodno izjavo, da „ne posega“ v Splošno uredbo o varstvu podatkov⁷.**

Evropski odbor za varstvo podatkov ugotavlja, da te neskladnosti v osnutku poročila odbora ITRE z dne 26. marca 2021 še niso bile obravnavane⁸. Vendar pa hkrati pozdravlja, da so nekatere kritične pripombe iz skupnega mnenja obravnavane v kompromisnem besedilu predsedstva Sveta z dne 30. marca 2021⁹.

Za odpravo teh neskladnosti so zakonodajalce pozivamo, naj skrbno preučijo¹⁰:

- prvič, „**prepletanje**“ akta o upravljanju podatkov in Splošne uredbe o varstvu podatkov bi bilo treba pojasniti v členu 1 akta o upravljanju podatkov, pri čemer bi bilo treba Splošno uredbo o varstvu podatkov obravnavati kot uredbo, ki zagotavlja „gradnike“ za vsak trden in zaupanja vreden pravni okvir;
- drugič, **opredelitve pojmov oziroma terminologijo** iz akta o upravljanju podatkov je treba povezati in spremeniti z namenom uskladitve s Splošno uredbo o varstvu podatkov;

⁴ Na primer, če se ne bi izvajali ustrezni zaščitni ukrepi za varstvo podatkov, bi se lahko zbrani podatki uporabljali za oblikovanje podrobnih profilov posameznikov in se uporabili tako, da bi bili ogroženi njihovi interesi (na primer s cenovno diskriminacijo ali manipulacijo s cenami v okviru volilnih kampanj). Glej opombo 60 na strani 31 skupnega mnenja o tveganju uporabe osebnih podatkov za nepovezane namene.

⁵ Direktiva (EU) 2019/1024 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o odprtih podatkih in ponovni uporabi informacij javnega sektorja, UL L 172, 26. 6. 2019, str. 56.

⁶ Obrazložitveni memorandum, str. 1.

⁷ Glej oddelek 3.2 skupnega mnenja.

⁸ Na voljo je [tukaj](#).

⁹ Na voljo je [tukaj](#).

¹⁰ Glej oddelek 3.2 skupnega mnenja, v katerem so na začetku ti kritični vidiki navedeni kot točke, ki so v skupnem mnenju nadalje razvite.

- tretjič, v aktu o upravljanju podatkov bi bilo treba nedvoumno pojasniti, da obdelava osebnih podatkov vedno temelji na ustrezni pravni podlagi iz člena 6 Splošne uredbe o varstvu podatkov, pri obdelavi posebnih vrst osebnih podatkov pa tudi na posebnem odstopanju v skladu s členom 9;
- četrtič, kot predpogoj za jasen pravni okvir bi bilo treba v določbah akta o upravljanju podatkov navesti, ali se nanašajo na neosebne podatke, osebne podatke ali oboje, pri čemer bi bilo treba tudi navesti, da se pri „mešanih naborih podatkov“ uporablja Splošna uredba o varstvu podatkov¹¹;
- petič, v aktu o upravljanju podatkov bi morala biti izražena ustavna zahteva (iz člena 16(2) PDEU), v skladu s katero so neodvisni nadzorni organi, ustanovljeni na podlagi Splošne uredbe o varstvu podatkov (organi za varstvo podatkov), imenovani organi, pristojni za varstvo osebnih podatkov in olajšanje prostega pretoka osebnih podatkov.

To pomeni, da morajo biti organi za varstvo podatkov glavni pristojni organi v zvezi z aktom o upravljanju podatkov, če so vključeni osebni podatki, za organe javnega sektorja, ponovne uporabnike, ponudnike storitev souporabe podatkov, uporabnike podatkov, organizacije, ki se ukvarjajo s podatkovnim altruizmom in obdelujejo osebne podatke, ter za pripravo smernic o tehnologijah za boljše varovanje zasebnosti ali o sistemih za upravljanje osebnih podatkov za spodbujanje odgovornih inovacij na področju podatkov.

Kot je navedeno v skupnem mnenju¹²: „Organi za varstvo podatkov v skladu s svojimi pristojnostmi in nalogami na podlagi Splošne uredbe o varstvu podatkov že imajo posebno strokovno znanje s področja spremljanja skladnosti obdelave podatkov, izvajanja revizij posebnih dejavnosti obdelave podatkov in souporabe podatkov, ocenjevanja ustreznih ukrepov za zagotovitev visoke ravni varnosti shranjevanja in prenosa osebnih podatkov ter spodbujanja ozaveščanja upravljavcev in obdelovalcev o njihovi obveznosti pri obdelavi osebnih podatkov.“ Seveda pa učinkovito opravljanje novih nalog na podlagi akta o upravljanju podatkov, ki bodo v skladu s členom 16(2) PDEU dodeljene predvsem neodvisnim organom za varstvo podatkov in Evropskemu odboru za varstvo podatkov, zahteva zagotovitev ustreznih človeških in finančnih virov ter virov informacijske tehnologije.

Evropski odbor za varstvo podatkov glede tega pozdravlja dodatno besedilo v členu 1(3) kompromisnega besedila Sveta in posebni sklic na pooblastila nadzornih organov. Zaradi jasnosti in ob upoštevanju diskrecijske pravice, ki jo imajo sozakonodajalci, priporoča, naj se v pravno besedilo akta o upravljanju podatkov (člen 1) vstavi naslednje besedilo člena 1(3) iz kompromisnega predloga Sveta (besede v krepkem tisku so dodane: „**pristojnostmi in**“):

*„Za vse osebne podatke, ki se obdelujejo v povezavi s to uredbo, se uporabljata pravo Unije in nacionalno pravo o varstvu osebnih podatkov. Zlasti ta uredba ne posega v Uredbo (EU) 2016/679 in Direktivo 2002/58/EC, vključno s **pristojnostmi in** pooblastili nadzornih organov. V primeru nasprotja med določbami te uredbe in pravom Unije o varstvu osebnih podatkov, slednje prevlada. Ta uredba ni pravna podlaga za obdelavo osebnih podatkov.“*

¹¹ Za **podatkovne nize, ki vsebujejo osebne in neosebne podatke**, je v Sporočilu Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu *Smernice k uredbi o okviru za prosti pretok neosebnih podatkov v Evropski uniji*, COM/2019/250 final, poudarjeno, „če sta del, ki obsega neosebne podatke, in del, ki obsega osebne podatke, „neločljivo povezana“, se pravice in obveznosti v zvezi z varstvom podatkov, ki izhajajo iz Splošne uredbe o varstvu podatkov, v celoti uporabljajo za celotni mešani podatkovni niz, tudi če osebni podatki predstavljajo samo majhen del podatkovnega niza.“

¹² Glej odstavek 153 skupnega mnenja.

Evropski odbor za varstvo podatkov sozakonodajalce tudi poziva, naj zagotovijo, da bo njegovo celotno priporočilo glede imenovanih pristojnih organov in upravljanja na ravni Unije upoštevano pri pripravi njihovih zadevnih stališč o predlogu Komisije in tako izrecno vključeno v pravno besedilo akta o upravljanju podatkov.

Zlasti glede opredelitve pojmov iz akta o upravljanju podatkov

V skupnem mnenju je poudarjeno, da **bi se morale uporabljati opredelitve pojmov iz Splošne uredbe o varstvu podatkov, ki jih akt o upravljanju podatkov ne bi smel implicitno spremeniti ali odstraniti, ker bi se s tem zabrisale opredelitve pojmov iz obeh teh pravnih okvirov in ustvarila pravna negotovost**¹³. Poleg tega nove opredelitve pojmov iz akta o upravljanju podatkov, ki se nanašajo na obdelavo osebnih podatkov, dejansko ne bi smele vsebovati „pravil“, ki niso združljiva s Splošno uredbo o varstvu podatkov¹⁴. To je dejansko ključno vprašanje, na katero želi Evropski odbor za varstvo podatkov opozoriti sozakonodajalce.

Na eni strani bi moral akt o upravljanju podatkov vsebovati opredelitve pojmov „osebni podatki“, „posameznik, na katerega se nanašajo osebni podatki“, „privolitve“ in „obdelava“, ob sklicevanju na opredelitve pojmov iz Splošne uredbe o varstvu podatkov¹⁵; na drugi strani bi bilo treba spremeniti opredelitve pojmov „metapodatki“, „imetnik podatkov“, „uporabnik podatkov“, „souporaba podatkov“, „podatkovni altruizem“, da se preprečijo neskladnosti in pravna negotovost ter zagotovi njihova uskladitev z „naravo zadevnih pravic“, tj. z osebnim značajem pravice do varstva osebnih podatkov kot pravice, ki jo ima vsakdo¹⁶, ter neodtujljive pravice, ki se ji „ni mogoče odpovedati“ in ne more postati predmet lastninskih pravic¹⁷.

V zvezi s tem Evropski odbor za varstvo podatkov obžaluje sklic na „souporabo ali združevanje podatkov ali trgovanje z njimi“, kot je dodan v kompromisnem besedilu Sveta glede opredelitve pojma „ponudnik storitve souporabe podatkov“, saj kar zadeva osebne podatke, kaže na zamisel o uzakonitvi trgovanja z njimi in zato ni v skladu z osebnim značajem pravice do varstva osebnih podatkov. Glede na to, da je varstvo podatkov temeljna pravica, zajamčena s členom 8 Listine EU o temeljnih pravicah, in ob upoštevanju, da je eden glavnih namenov Splošne uredbe o varstvu podatkov posameznikom, na katere se nanašajo osebni podatki, zagotoviti nadzor nad njihovimi osebnimi podatki, **Evropski odbor za varstvo podatkov vnovič poudarja, da osebnih podatkov ni mogoče šteti za „blago, s katerim je mogoče trgovati“.** Pomembna posledica tega je, da tudi če se posameznik, na katerega se nanašajo osebni podatki, strinja z obdelavo svojih osebnih podatkov, se svojim temeljnimi pravicam ne more odpovedati.¹⁸ Naslednja posledica je, da upravljavec, ki mu je posameznik, na

¹³ Glej pododdelek 3.2.B skupnega mnenja.

¹⁴ Glej odstavek 44 skupnega mnenja.

¹⁵ Glej v zvezi s tem kompromisno besedilo Sveta z dne 30. marca 2021.

¹⁶ Glej odstavek 34 skupnega mnenja, ki se sklicuje na člen 8 Listine: „1. Vsakdo ima pravico do varstva osebnih podatkov, ki se nanj nanašajo. 2. Osebni podatki se morajo obdelovati pošteno, za določene namene in na podlagi privolitve prizadete osebe ali na drugi legitimni podlagi, določeni z zakonom.“

¹⁷ Glej v zvezi s tem odstavek 118 skupnega mnenja: „jasna spodbuda za „udenarjenje“ osebnih podatkov povečuje tudi pomen skladnosti z zahtevami o varstvu podatkov“, in opombo 54: „V zvezi s tem EOVP pripravlja smernice o zbiranju in uporabi osebnih podatkov za finančno plačilo.“ Glej tudi opombo 61 na strani 30 skupnega mnenja.

¹⁸ Glej Smernice 2/2019 o obdelavi osebnih podatkov na podlagi člena 6(1)(b) Splošne uredbe o varstvu podatkov v okviru zagotavljanja spletnih storitev posameznikom, na katere se nanašajo osebni podatki, ki so na

katerega se nanašajo osebni podatki, dal privolitev v obdelavo njegovih osebnih podatkov, nima pravice „izmenjati osebnih podatkov“ ali „trgovati“ z njimi (kot s tako imenovanim „blagom“) na način, pri katerem se ne bi spoštovala vsa veljavna načela in pravila o varstvu podatkov.

Primer določbe, ki bi lahko vodila v razlago, ki ni v skladu s prej navedenim „osebnim značajem“, člen 2(5) akta o upravljanju podatkov določa, da ima „imetnik podatkov“ (vključno s pravnimi osebami) med drugim pravico dati dostop do osebnih podatkov, ki so pod njegovim nadzorom, ali jih dati v souporabo¹⁹. Glede tega Evropski odbor za varstvo podatkov opozarja, da Splošna uredba o varstvu podatkov vsakemu posamezniku zagotavlja pravico do varstva osebnih podatkov, pri čemer vzpostavlja sistem preverjanj in tehtanj za zaščito posameznika pri obdelavi njegovih osebnih podatkov²⁰. Pri obdelavi je treba spoštovati načela (med katerimi so: zakonitost, pravičnost in preglednost, omejitev namena, najmanjši obseg podatkov, točnost) in pravila, vključno s pravicami posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki (na primer: pravico do obveščeniosti, vključno o oblikovanju njihovega profila; pravico do dostopa; pravico do popravka; pravico do izbrisa; pravico ne biti izpostavljen avtomatiziranemu odločanju, ki nanje znatno vpliva), ki se jim posameznik, na katerega se nanašajo osebni podatki, ne more odpovedati. Glede tega Evropski odbor za varstvo podatkov ugotavlja, da bi se morala opredelitev imetnika podatkov, če bi se sploh ohranila, namesto na pravno osebo, ki „ima pravico dati dostop do osebnih podatkov ali jih dati v souporabo“, nanašati na obdelavo osebnih podatkov in pogoje zanjo v skladu z veljavno zakonodajo o varstvu podatkov²¹.

Kakor je navedeno v predlaganem besedilu člena 1 akta o upravljanju podatkov, pri osebnih podatkih prevlada zakonodaja o varstvu podatkov (o nasprotujočih si pravilih)²². Ne glede na to **je bistveno, da se v celotnem besedilu uredbe prepreči vsako nasprotujoče si pravilo ali razlaga, tudi za izboljšanje takojšnje berljivosti pravnega besedila.**

V tem smislu bi bilo treba uvesti opredelitev pojma „dovoljenje“ (ki ga dajo pravne osebe za ponovno uporabo podatkov), da se nedvoumno pojasni, na kaj (katere podatke) točno se nanaša. Kot je navedeno v skupnem mnenju, menimo, da bi se moral pojem zaradi jasnosti nanašati samo na neosebne podatke²³.

Pomisleki v zvezi s sektorskimi poglavji akta o upravljanju podatkov

Evropski odbor za varstvo podatkov ima tehtne pomisleke tudi glede „sektorskih poglavij“ akta o upravljanju podatkov (II, III in IV) in želi v nadaljevanju opozoriti na nekatere od njih:

- Glede poglavja II akta o upravljanju podatkov opozarjamo, da skupno mnenje priporoča, **naj se v vsebinski del akta o upravljanju podatkov vključi specifikacija iz uvodne izjave 7**, in sicer, da “[..]

voljo na spletnem naslovu: https://edpb.europa.eu/sites/default/files/files/file1/edpb_guidelines-art_6-1-b-adopted_after_public_consultation_sl.pdf

¹⁹ Glej odstavke 29–31 skupnega mnenja. Glej tudi nejasen sklic na „njihove“ podatke iz členov 11(6), 19 in 19(1)(a), na katerega je opozorjeno tudi v skupnem mnenju.

²⁰ Glej odstavke 29 in nasl. skupnega mnenja.

²¹ Glej odstavek 31 skupnega mnenja.

²² Glej v enakem smislu Direktivo (EU) 2019/770 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2019 o nekaterih vidikih pogodb o dobavi digitalne vsebine in digitalnih storitev, UL L 136, 22. 5. 2019, str. 1. člen 3(8): „Za vse osebne podatke, ki se obdelujejo v povezavi s pogodbami iz odstavka 1, se uporablja pravo Unije o varstvu osebnih podatkov. Zlasti ta direktiva ne posega v Uredbo (EU) 2016/679 in Direktivo 2002/58/ES. V primeru nasprotja med določbami te Direktive in pravom Unije o varstvu osebnih podatkov prevlada slednje.“

²³ Glej odstavke 47 in nasl. skupnega mnenja.

osebni podatki ne spadajo na področje uporabe Direktive (EU) 2019/1024, [naša pripomba: in spadajo na področje uporabe akta o upravljanju podatkov], kolikor ureditev dostopa izključuje ali omejuje dostop do takih podatkov iz razlogov varstva podatkov ter posameznikove zasebnosti in integritete, zlasti v skladu s pravili o varstvu podatkov²⁴.

To pomeni, da bi se akt o upravljanju podatkov uporabljal zlasti za področje uporabe, ki je izvzeto iz direktive o odprtih podatkih v skladu s členom 1(2)(h), to je za „dokumente, do katerih ni dostopa ali do katerih je dostop omejen zaradi režimov dostopa iz razlogov varstva osebnih podatkov, ter dele dokumentov, ki so dostopni v okviru teh režimov, ki vsebujejo osebne podatke, katerih ponovna uporaba je bila zakonsko opredeljena kot nezdržljiva s pravom o varstvu posameznikov v zvezi z obdelavo osebnih podatkov oziroma da ogroža varstvo zasebnosti in integriteto posameznika, zlasti v skladu s pravom Unije ali nacionalnim pravom o varstvu osebnih podatkov“. Glede na občutljivost zadevnih osebnih podatkov skupno mnenje za preprečitev znižanja ravni njihovega varstva v EU in zaradi pravne varnosti priporoča **uskladitev poglavja II predloga z obstoječimi pravili o varstvu osebnih podatkov iz Splošne uredbe o varstvu podatkov in z direktivo o odprtih podatkih**. Kot drugo možnost pa skupno mnenje poziva sozakonodajalce, naj premislijo o **izključitvi osebnih podatkov** s področja uporabe tega poglavja²⁵.

Ker se za privolitev posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, zaradi neravnovesja moči, ki je pogosto v odnosu med posameznikom, na katerega se nanašajo osebni podatki, in javnimi organi, morda ne bo štel, da je bila dana prostovoljno, skupno mnenje izraža pomisleke tudi glede člena 5(6) akta o upravljanju podatkov²⁶ in širše poziva sozakonodajalce, **naj v predlogu jasno opredelijo primerne modele „državlanske udeležbe“, na podlagi katere posamezniki lahko odprto in vključujoče sodelujejo v postopku opredelitve scenarijev, ki omogočajo ponovno uporabo njihovih osebnih podatkov, po pristopu od spodaj navzgor k projektom odprtih podatkov**.

Skupno mnenje priporoča tudi **spremembo akta o upravljanju podatkov za pojasnitev, da se lahko ponovna uporaba osebnih podatkov, ki jih hranijo organi javnega sektorja, dovoli samo, če temelji na pravu Unije ali države članice**, ki določa seznam jasnih združljivih namenov, za katere se lahko nadaljnja obdelava zakonito dovoli ali pomenijo potreben in sorazmeren ukrep v demokratični družbi za zaščito ciljev iz člena 23 Splošne uredbe o varstvu podatkov²⁷.

Evropski odbor za varstvo podatkov nadalje opozarja, da obstaja tveganje, da je vključitev podatkov, ki jih hranijo organi javnega sektorja in so v skladu s členom 3(1)(b) zaščiteni iz razlogov statistične zaupnosti, v področje uporabe poglavja II akta o upravljanju podatkov, v nasprotju z načelom, po katerem se osebni podatki, zbrani za statistični namen, uporabijo samo za ta namen²⁸. Spoštovanje

²⁴ Glej odstavek 69 skupnega mnenja.

²⁵ Glej odstavek 71 skupnega mnenja.

²⁶ Člen 5(6): „Kadar ponovne uporabe podatkov ni mogoče dovoliti v skladu z obveznostmi iz odstavkov 3–5 in ni druge pravne podlage za prenos podatkov na podlagi Uredbe (EU) 2016/679, **organ javnega sektorja pomaga ponovnim uporabnikom pri pridobivanju privolitve posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki**, in/ali dovoljenja pravnih oseb, na katerih pravice in interese bi lahko vplivala taka ponovna uporaba, če je to mogoče brez nesorazmerno visokih stroškov za javni sektor. Pri tej nalogi jim lahko pomagajo pristojni organi iz člena 7(1).“

²⁷ Glej odstavek 77 skupnega mnenja. Glej tudi odstavka 75 in 76 skupnega mnenja.

²⁸ Glej uvodno izjavo 27 Uredbe (ES) št. 223/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2009 o evropski statistiki ter člen 4(1) in (2) Priporočila Sveta Evrope št. R (97)18 o varstvu osebnih podatkov, zbranih in obdelanih za statistične namene.

tega načela je ključno, da se ne spodkoplje zaupanje zadevne osebe, kadar ta zagotovi svoje osebne podatke za statistične namene²⁹.

- Glede poglavja III **bi v aktu o upravljanju podatkov moralo biti med pogoji za opravljanje storitev oziroma storitev souporabe podatkov navedeno, da ima ponudnik vzpostavljene postopke za zagotavljanje skladnosti s pravom Unije in nacionalnim pravom o varstvu osebnih podatkov, vključno s postopki za zagotavljanje izvajanja pravic posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki**. Ponudnik mora posamezniku, na katerega se nanašajo osebni podatki, dati na voljo zlahka dostopna orodja, ki temu omogočajo, da lahko da privolitev in da jo lahko tudi *umakne*, ter zagotovi orodja, ki mu omogočajo celovit pregled nad tem, kako in točno za kateri namen se souporablja njegovi osebni podatki³⁰.

Poleg tega se akt o upravljanju podatkov sklicuje na **obveznost, da je treba pred obdelavo po potrebi opraviti oceno učinka v zvezi z varstvom podatkov po členu 35 Splošne uredbe o varstvu podatkov** ter se v primeru preostalih velikih tveganj za zadevne osebe posvetovati z organom za varstvo podatkov v skladu s členom 36 Splošne uredbe o varstvu podatkov³¹.

- **Akt o upravljanju podatkov bi moral enake zahteve določati v zvezi z organizacijami za podatkovni altruizem³²**. Ti zaščitni ukrepi za varstvo podatkov morajo biti vključeni v akt o upravljanju podatkov tudi zaradi oznake – kot ponudnik storitev souporabe podatkov ali kot „organizacija za podatkovni altruizem, priznana v Uniji“, ki bi jo uporabljali ti pravni subjekti, da bi posameznik, na katerega se nanašajo osebni podatki, privolil v obdelavo njegovih osebnih podatkov, saj bi domneval, da je zagotovljena visoka raven varstva teh podatkov.

Glede na navedeno, kot je poudarjeno v skupnem mnenju, **Evropski odbor za varstvo podatkov meni, da deklarativna ureditev za uradno obveščanje oziroma registracijo, ki jo predvideva akt o upravljanju podatkov za ponudnike storitev souporabe podatkov in organizacije za podatkovni altruizem, ne zagotavlja dovolj strogega postopka odobritve** glede na morebitne učinke obdelave osebnih podatkov, ki jo lahko opravijo ti subjekti, za posameznike, na katere se nanašajo osebni podatki. Zato **Evropski odbor za varstvo podatkov priporoča preučitev drugih postopkov, pri katerih bi bilo treba zlasti upoštevati bolj sistematično vključevanje orodij za odgovornost in zagotavljanje skladnosti pri obdelavi osebnih podatkov v skladu s Splošno uredbo o varstvu podatkov, zlasti zavezanost h kodeksu ravnanja ali mehanizmu certificiranja³³**.

Evropski odbor za varstvo podatkov obžaluje, da je v kompromisnem besedilu Sveta z dne 30. marca 2021 zdaj (izrecno) navedeno, da registracija kot priznana organizacija za podatkovni altruizem ni predpogoj za opravljanje dejavnosti podatkovnega altruizma, s čimer se dodatno oslabijo preverjanja in zaščitni ukrepi za posameznike, na katere se nanašajo osebni podatki, v zvezi s ključno pomembnimi vidiki varstva podatkov. Ti zaščitni ukrepi so zlasti pomembni tudi zaradi ohlapne opredelitve „podatkovnega altruizma“ iz akta o upravljanju podatkov.

²⁹ Glej opombo 36 skupnega mnenja.

³⁰ Glej pododdelek 3.4.1 in odstavek 147 skupnega mnenja.

³¹ Glej odstavek 147 skupnega mnenja.

³² Glej pododdelek 3.5.1 skupnega mnenja.

³³ Glej odstavka 140 in 180 skupnega mnenja.

Akt o upravljanju podatkov bi moral zagotoviti tudi natančno opredelitev „namenov, ki so v splošnem interesu“, za katere bi si prizadevale organizacije za podatkovni altruizem³⁴. Poleg tega bi bilo treba „evropski privolitveni obrazec za podatkovni altruizem“ za obdelavo osebnih podatkov, ki jo opravijo organizacije za podatkovni altruizem, pripraviti ob posvetovanju z Evropskim odborom za varstvo podatkov in ne z Evropskim odborom za inovacije na področju podatkov (ki naj bi se ustanovil)³⁵.

- Skupno mnenje je poudarilo zahtevo glede „neodvisnosti“ ponudnikov storitev souporabe podatkov in „neodvisnosti“ organizacij za podatkovni altruizem v aktu o upravljanju podatkov. Glede organizacij za podatkovni altruizem skupno mnenje priporoča, **naj se pojasni neodvisnost organizacije za podatkovni altruizem od pridobitnih subjektov (na primer pravna, organizacijska, gospodarska)**³⁶. Glede ponudnikov storitev souporabe podatkov želi Evropski odbor za varstvo podatkov zdaj opozoriti na uvodno izjavo 22 akta o upravljanju podatkov: „[...] *Specializirani podatkovni posredniki, ki so neodvisni od imetnikov in uporabnikov podatkov, lahko prispevajo k lažjemu nastanku novih ekosistemov na podlagi podatkov, ki bi bili neodvisni od katerega koli tržnega udeleženca z veliko tržno močjo. [...]*“ Evropski odbor za varstvo podatkov poudarja, da je taka neodvisnost ponudnikov storitev souporabe podatkov ključna z vidika konkurence in varstva podatkov³⁷.

Sklepna ugotovitev

Naj sklenemo, Evropski odbor za varstvo podatkov poziva sozakonodajalce, naj obravnavajo pomembne kritične pripombe, pojasnjene v skupnem mnenju, in tako preprečijo, da bi akt o upravljanju podatkov ustvaril vzporedni sklop pravil, ki ne bi bila v skladu s Splošno uredbo o varstvu podatkov in drugim pravom Unije, posledica tega pa bi bili nezadostni zaščitni ukrepi za zadevne posameznike in težave pri uporabi v praksi.

Ta izjava, ki opozarja na nekatere ključne točke skupnega mnenja, ne posega v morebitno prihodnjo podrobnejšo izjavo ali mnenje o prihodnjih stališčih sozakonodajalcev.

Za Evropski odbor za varstvo podatkov

Predsednica

(Andrea Jelinek)

³⁴ Glej odstavke 159–160 in 170–171 skupnega mnenja.

³⁵ Glej pododdelek 3.5.5 skupnega mnenja.

³⁶ Glej odstavek 178 skupnega mnenja.

³⁷ Glej zlasti: Izjavo EOVP o vplivih koncentracije gospodarske moči na varstvo podatkov, sprejeto 27. avgusta 2018, „Povečana tržna koncentracija na digitalnih trgih lahko ogrozi raven varstva podatkov in svobodo potrošnikov digitalnih storitev“; Izjavo EOVP o posledicah združitve na zasebnost, sprejeto 19. februarja 2020.